

Praktyczna wiedza o pracy w wielokulturowej klasie

2019-12-02

Krakowskie szkoły i przedszkola stają się coraz bardziej zróżnicowane kulturowo. Szkolną klasę, obok imigrantów, których w naszym mieście uczy się już ponad 3,5 tys., często współtworzą dzieci polskie powracające z rodzicami z wieloletniej emigracji. Doświadczenie migracyjne uczniów to wyzwanie dla nauczycieli. Dlatego tak ważne są takie konferencje jak ta, która rozpoczęła się w poniedziałek, 2 grudnia w Akademii Ignatianum. Jej tytuł to: „Wielokulturowość w polskiej szkole - uczniowie imigranci i reemigranci. Perspektywa psychologiczna”.

Biorą w niej udział badacze zajmujący się tematyką wielokulturowości i dwujęzyczności, pracujący w Instytucie Psychologii UJ oraz Akademii Ignatianum, a także nauczyciele i specjaliści zatrudnieni w szkołach, także jako asystenci międzykulturowi, i w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Konferencję organizują Zarząd Oddziału Krakowskiego Towarzystwa Psychologicznego, Instytut Psychologii Akademii Ignatianum oraz organizacja Bilingualism Matters Kraków.

O tym, jakim wyzwaniem dla funkcjonowania szkoły, jest organizacja nauki dla dzieci cudzoziemskich oraz dla dzieci polskich z doświadczeniem migracji, opowie prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska. Odmienność norm kulturowych, różnice w sposobie pracy, problemy z tożsamością, stres akulturacyjny oraz poczucie wykorzenienia – to czynniki, które wpływają na proces uczenia się dzieci, zarówno cudzoziemskich, jak i polskich, ale niemających styczności z krajem pochodzenia przez dłuższy czas. Te wyzwania wymagają od nauczycieli umiejętności zaoferowania uczniom wsparcia pedagogicznego i psychologicznego, adekwatnego do przeżywanych trudności.

Dlatego po tym wstępie, w kolejnych wystąpieniach prelegenci podejmą zagadnienia szczegółowe, takie jak wspieranie dwujęzyczności, diagnozowanie i badania psychologiczne dzieci spoza polskiego kręgu kulturowego i językowego, przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu, wsparcie terapeutyczne uczniów obcokrajowców z zaburzeniami rozwojowymi, towarzyszenie wychowankom internatów w trudnym procesie adaptacji, znaczenie pracy asystenta międzykulturowego.

Szczegółowe informacje na stronie internetowej [konferencji](#).

Małopolska jest jednym z trzech województw z najwyższą liczbą uczniów cudzoziemskich w szkołach i przedszkolach. W roku szkolnym 2018/2019 w małopolskich placówkach naukę pobierało ponad 4,2 tys. obcokrajowców, z czego w samym Krakowie – ponad 3,5 tys. Jeśli spojrzeć kilka lat wstecz, można zauważyć dynamiczny wzrost liczby cudzoziemskich uczniów w stolicy Małopolski (2013/2014 – 215 uczniów; 2015/2016 – 949 uczniów; 2017/2018 – 2343 uczniów; 2018/2019 – 3535 uczniów).

Krakowski samorząd wykorzystuje zróżnicowane instrumenty, aby zapewnić szkołom i nauczycielom pracującym z uczniami cudzoziemskimi i uczniami migrującymi odpowiednie wsparcie w zakresie kompetencji i środków. Od września 2017 r. kształcenie w zakresie edukacji wielokulturowej i międzykulturowej jest priorytetowym kierunkiem doskonalenia nauczycieli, dofinansowywanym z budżetu miasta. Refundacja kosztów dla nauczycieli wynosi od 2018 r. 85 proc. (w 2017 r. – 80%).

**Magiczny
Kraków**

Ponadto od kwietnia 2015 r. nauczyciele uzyskujący kwalifikacje do nauczania języka polskiego jako obcego otrzymywali z Urzędu Miasta Krakowa refundację poniesionych kosztów kształcenia w wysokości 80 proc., natomiast od września 2016 r. refundacja wzrosła do 95 proc.

1 lutego 2018 r. prezydent Krakowa utworzył stanowisko doradcy metodycznego w zakresie wielokulturowości w Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi i powierzył je Urszuli Majcher-Legawiec. Od września tego roku pracuje ona na stanowisku pedagoga w tej poradni, gdzie zajmuje się m.in. wsparciem metodycznym nauczycieli pracujących z uczniami z doświadczeniem migracji (cudzoziemcami i dziećmi polskimi powracającymi do kraju po dłuższej nieobecności), prowadzi indywidualne konsultacje dla uczniów z doświadczeniem migracji i ich rodziców oraz konsultacje dla nauczycieli i dyrektorów w szkołach na terenie Krakowa, a także szkolenia dla rad pedagogicznych.

Krakowskie samorządowe szkoły prowadzą dodatkową, bezpłatną naukę języka polskiego dla cudzoziemców, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki. Organizują też dodatkowe bezpłatne zajęcia wyrównawcze, w celu wyrównania różnic programowych (zgodnie z obowiązującymi przepisami). Działania skierowane do uczniów należących do ukraińskiej mniejszości narodowej prowadzi Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 – działa tam międzyszkolny zespół nauczania języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej, którego celem jest podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej uczniów, a w szczególności nauka języka oraz własnej historii i kultury.

Od września tego roku działa też oddział przygotowawczy w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 18 w Krakowie (ul. Senatorska 35) – dla uczniów przybywających z zagranicy. Do takiego oddziału może zostać zakwalifikowany uczeń z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego spowodowanymi wcześniejszym kształceniem za granicą lub zaburzeniami komunikacyjnymi związanymi z nieznajomością lub słabą znajomością języka polskiego.

Krakowskie samorządowe szkoły zatrudniają też w charakterze pomocy nauczyciela osoby władające językiem kraju pochodzenia ucznia, w celu wsparcia ucznia w szkole (zgodnie z przepisami pomocy tej udziela się uczniowi nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy). Cudzoziemcy będący uczniami krakowskich szkół korzystają również z oferty krakowskich samorządowych szkół muzycznych, placówek oświatowo-wychowawczych, burs oraz internatów.

Obecnie Kraków przygotowuje się do stworzenia programu adaptacyjnego dla cudzoziemców uczęszczających do krakowskich samorządowych placówek edukacyjnych.